PLANT YNG NGHYMRU
CHILDREN IN WALES

END CHILD POVERTY NETWORK CYMRU
RHWYDWAITH DILEU TLODI PLANT CYMRU

CYSWLLT RHIENI CYMRU
PARENTS CONNECT WALES

Canfyddiadau Arolwg Blynyddol Tlodi Plant a Theuluoedd 2024: Rhieni/Gofalwyr

Rhannodd **522** o rieni a gofalwyr eu barn, ac roedd hynny'n cynrychioli **1084** o blant

Y 5 mater cysylltiedig â thlodi oedd ar y brig

1. Costau byw cynyddol
2. Costau ynni
3. Dyled
4. Methu fforddio bwyd
5. Cyflog isel

"Rydw i'n cadw golwg ar bob un geiniog. Rydw i wedi ymlâdd, mae'n anodd meddwl yn bositif, ac rydw i'n teimlo'n euog bod fy mhlant yn colli cyfleoedd oherwydd mod i'n methu eu fforddio."

94%

Mae **94%** o'r ymatebwyr yn teimlo bod rhieni/gofalwyr yn pryderu am fedru fforddio pethau angenrheidiol.

"Mae'n torri fy nghalon bod plant yn llwgu. Rydw i wedi mynd heb fwyd i roi bwyd i'm plant."

95%

Mae **95%** o'r ymatebwyr yn teimlo bod sefyllfa ariannol rhieni/gofalwyr yn cael effaith negyddol ar eu hiechyd meddwl.

Gorbryder Straen Llethu
Goroesi Pryder Brwydr Ynysu
Anobeithio Poen enaid

Gofal Plant

55%

Dywedodd **55%** o rieni/ofalwyr fod anawsterau gofal plant yn eu hatal rhag gweithio mwy oriau.

34%

Gofal plant anffurfiol (teulu a ffrindiau) sy'n cael ei ddefnyddio fwyaf, a dywedodd **34%** mai'r rheswm am hynny oedd bod gofal plant 'am dâl' ddim yn fforddiadwy.

60%

Dywedodd **60%** o'r teuluoedd sy'n talu am ofal plant ei fod yn rhoi straen aruthrol ar eu sefyllfa ariannol a'u gallu i fforddio hanfodion sylfaenol, ac yn golygu eu bod yn mynd i ddyled.

ANAWSTERAU – Dewis cyfyngedig, hygyrchedd, a ddim yn darparu ar gyfer anghenion ychwanegol plentyn.

"Fyddai dim gwerth i mi weithio tase rhaid i fi roi fy mhlant mewn gofal plant."

PLANT YNG NGHYMRU CHILDREN IN WALES
END CHILD POVERTY NETWORK CYMRU RHWYDWAITH DILEU TLODI PLANT CYMRU
CYSWLLT RHIENI CYMRU PARENTS CONNECT WALES

Effaith tlodi

Bywyd Teuluol

- Llai o arian ar gyfer hobïau, gweithgareddau a diwrnodau allan. Llai o amser gyda'n gilydd oherwydd ein bod ni'n gweithio mwy o oriau.

"Gyda'n hamserlenni prysur, does dim llawer o amser i greu cysylltiad teuluol."

Tlodi cudd rhieni

- Mae rhieni'n aml yn aberthu pethau i sicrhau bod eu plant yn cael yr hanfodion.

"Bydda i'n aml yn mynd heb ddillad newydd a sgidiau angenrheidiol i wneud yn siŵr bod fy mhlant wedi gwisgo i "ffitio mewn" gyda'u cyfoedion."

Stigma Tlodi

- Mae rhieni'n aml yn cuddio'u trafferthion ac yn osgoi gofyn am help oherwydd eu bod yn ofni cael eu barnu.

"Stopiwch wneud i ni deimlo fel rhieni gwael oherwydd ein bod ni'n methu cyflenwi popeth sy'n ddisgwyliedig."

Teuluoedd sy'n gweithio

- Mae teuluoedd sy'n gweithio yn profi baich dwbl oherwydd eu bod yn brin o amser yn sgîl ymrwymiadau gwaith, ond yn dal i wynebu brwydrau ariannol.

"Rydw i'n gweithio'n llawn amser, does dim help i deuluoedd sy'n gweithio... er ein bod ninnau'n cael trafferth ymdopi'n ariannol hefyd. Does dim help o gwbl, ond rydyn ni'n talu'n llawn am bopeth."

Bywyd fel rhiant

- Mae tlodi'n cael effaith ddofn ar ymdeimlad rhieni o'u hunaniaeth, ac yn aml yn eu gadael wedi'u llethu gan gywilydd, euogrwydd ac ymdeimlad o fethiant.

"Rydw i'n teimlo cywilydd mod i'n methu darparu ar gyfer fy mhlentyn fel byddwn i'n dymuno, rydw i'n teimlo mod i'n gadael fy mhlant lawr."

Addysg

Gwisg Ysgol, Teithiau ysgol a Digwyddiadau oedd y costau ysgol anoddaf i'w rheoli

25%

Dywedodd **25%** o rieni fod eu plant yn colli ysgol oherwydd costau.

"Rydw i wir eisiau i'm plentyn fynd ar deithiau ysgol, teithio a dysgu, achos mae'n dda i'w iechyd corff a meddwl, ond mae'r gost mor uchel, alla i ddim fforddio fe."

PLANT YNG NGHYMRU
CHILDREN IN WALES

END CHILD POVERTY NETWORK CYMRU
RHWYDWAITH DILEU TLODI PLANT CYMRU

CYSWLLT RHIENI CYMRU
PARENTS CONNECT WALES

Cinio ysgol am ddim

66% Dywedodd **66%** o rieni fod eu plant yn elwa o'r rhaglen prydau ysgol am ddim.

55% Dywedodd rhieni fod prydau ysgol am ddim wedi cael effaith ariannol gadarnhaol.

"Fe wnes i ddefnyddio'r arian bydden ni fel arfer yn ei dalu am brydau ysgol ar ddiwrnodau allan gyda'r plant, yn rhoi profiadau newydd iddyn nhw."

ANAWSTERAU – Dognau bach ac ansawdd y bwyd.

Y rhwystrau i oresgyn tlodi

- **Gofal plant**
- **Costau byw cynyddol**
- **Systemau ddim yn gweithio**
- **Stigma**

"Teimlo bod pobl yn edrych lawr arna i oherwydd mod i ar fudd-daliadau."

Awgrymiadau ar gyfer cefnogaeth

Cefnogaeth emosiynol: mannau diogel, gwell gwasanaethau cefnogi ac empathi a dealltwriaeth

Cynaliadwyedd

Hunan-ddibyniaeth

Sgiliau bywyd

Cefnogaeth ariannol: cyflogaeth, lleihau costau byw a chynyddu incwm aelwydydd

Ffocws cymunedol: gweithgareddau, cymorth a lleoedd

"Mae angen i ni geisio addysgu a chefnogi teuluoedd i dorri'r cylch heb gael eu barnu."

Gadewch i ni i gyd weithio gyda'n gilydd.... 'Mae pob rhiant eisiau'r gorau i'w plant.'

Hoffai plant yng Nghymru ddiolch i'r holl rieni a roddodd o'u hamser i gwblhau'r arolwg.